

Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)

23 вересня 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» (законопроект № 5599 від 02.06.2021).

В цьому Законі сформульовані правові та організаційні засади функціонування системи запобігання загрозам національній безпеці, пов'язані із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів), та пов'язаних із ними осіб, визначено зміст та порядок застосування відповідних заходів реагування.

Метою цього Закону визначено необхідність подолання конфлікту інтересів, викликаного злиттям політиків, медіа та великого бізнесу, використання політичної влади для збільшення власних капіталів, забезпечення національної безпеки України у економічній, політичній та інформаційній сферах, захисту конституційних прав та свобод громадянина, захисту демократії, забезпечення державного суверенітету та уникнення випадків маніпулювання свідомістю громадян умисно спотвореною інформацією задля отримання доступу до ресурсів, що належать на праві власності Українському народові.

Законом встановлено, що особою, яка має значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархом), вважається фізична особа, яка одночасно відповідає щонайменше таким ознакам:

- 1) бере участь у політичному житті;
- 2) має значний вплив на засоби масової інформації;
- 3) є кінцевим бенефіціарним власником суб'єкта господарювання, який після дня введення в дію цього Закону є суб'єктом природних монополій або займає монополіне (домінуюче) становище на ринку відповідно до Закону України "Про захист економічної конкуренції" та протягом одного року поспіль підтримує або посилює це становище;
- 4) підтверджена вартість активів особи (та суб'єктів господарювання, бенефіціаром яких вона є) перевищує один мільйон прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року.

Розрахунок вартості активів здійснюється сукупно за розмірами активів особи та суб'єктів господарювання, де вона виступає бенефіціаром. При розрахунку вартості таких активів не враховуються активи, що належать особі у засобах масової інформації.

Законом встановлено, що «Рішення про визнання особи такою, яка має значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархом), приймається Радою національної безпеки і оборони України на підставі подання Кабінету Міністрів України, члена Ради національної безпеки і оборони України, Національного банку України, Служби безпеки України або Антимонопольного комітету України».

Це рішення згідно із Законом набирає чинності з дня офіційного опублікування указу Президента України про введення його в дію і є обов'язковим до виконання.

Законом встановлено, що «Апарат Ради національної безпеки і оборони України за 10 робочих днів до засідання Ради національної безпеки і оборони України, на якому заплановано розгляд подання про визнання певної особи такою, яка має значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархом), направляє такій особі за місцем її реєстрації повідомлення про таке засідання, в якому викладаються ознаки, за якими стосовно неї вирішується зазначене вище питання та публікує його на своєму офіційному сайті».

Законом встановлено, що рішення Ради національної безпеки і оборони України про визнання особи такою, яка має значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархом), є підставою для включення таких осіб до Реєстру осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів).

Реєстр є інформаційно-телекомунікаційною системою, призначеною для публікації та обробки інформації про осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів), та осіб, які подають декларації про контакти, з метою забезпечення доступу до інформації про таких осіб та застосування до них заходів впливу.

Згідно із Законом, «особам, які включені до Реєстру, забороняється:

1) здійснювати внески за рахунок власних коштів, робіт, товарів, послуг чи коштів, робіт, товарів, послуг пов'язаних осіб та/або юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником яких є така особа на підтримку політичних партій відповідно до Закону України «Про політичні партії в Україні» та здійснювати внески у виборчі фонди кандидатів (крім власного виборчого фонду), політичних партій під час виборчого процесу відповідно до Виборчого кодексу України;

2) бути покупцем (бенефіціаром покупця) у процесі приватизації об'єктів великої приватизації;

3) фінансувати будь-яку політичну агітацію, проведення мітингів або демонстрацій з політичними вимогами та гаслами;

2. Особа, що визнана такою яка має значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігарх), з моменту її включення до Реєстру зобов'язана подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в порядку, встановленому Законом України «Про запобігання корупції».

Повний текст законопроекту доступний за посиланням.

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72105